

ابوالفضل روغنی کلیایگانی
کارشناس حوزه صنعت

تدوین سند استراتژی توسعه صنعتی کشور از جمله موارد بسیار مهمی بود که چند سال به‌طور جدی به‌دنبال نهایی شدن و به نتیجه رسیدن آن بودیم و بارها در نشست‌ها و گفت‌وگو با رسانه‌های گوناگون درباره آن از جنبه‌های مختلف صحبت‌هایی مطرح شد و در نهایت به نتیجه نرسید. این فرآیند بعد از سال‌ها در مسیر بی‌برنامگی قرار داده است. برای اینکه راهبردهای بخش صنعت و تولید در چارچوب مشخصی پیش برود تا به موفقیت برسد، نخست باید یک سند بالادستی به‌عنوان سند توسعه استراتژی اقتصاد کشور که به‌نوعی کلید توسعه اقتصاد به‌شمار می‌رود، وجود داشته باشد که بخشی از آن می‌تواند سند استراتژی توسعه صنعت کشور باشد. این سند توسعه استراتژی صنعت را سند بالادستی در نظر بگیریم، بعد از انقلاب در راستای صنعتی شدن کشور برنامه‌هایی اجرا شده‌اند و شاهد تغییراتی بوده‌ایم. در بخشی از برنامه‌هایی که در راستای توسعه صنعتی کشور دنبال می‌شد، صنایع کشور به گروه‌های متفاوتی تقسیم شدند. یکی از تقسیم‌بندی‌های براساس شرایط جغرافیایی بود که مطابق آن در برخی استان‌های کشور، صنایع سنگین و در برخی دیگر، صنایع متوسط، سبک و کوچک مستقر شدند. البته در زمان حال شاهد به‌هم ریختگی در این زمینه هستیم. رشد صنعتی، نه براساس آمایش سرزمین دنبال شده و نه براساس یک سند راهبردی و در این بخش، بیشتر اقدامات به‌دلایل منطقه‌ای، سیاسی و لابی‌های استانی یا مجلسی‌ها بوده است. به‌عنوان نمونه، استان ایلام، منطقه را خودداری برای احداث پتروشیمی نبود، اما در نهایت، برای راه‌اندازی یک واحد پتروشیمی هزاران کیلومتر حمل‌وراک انجام شد. نبود یک سند استراتژی دقیق و کارشناسی شده، منجر به ایجاد فضای انتقاد و به‌هم ریختگی اسناد تدوینی هر دولتی می‌شود. در واقع می‌توان گفت تا امروز در سطح کلان براساس برنامه مشخص و مدونی حرکت نکرده‌ایم و هر دولتی از سندی به‌عنوان سند استراتژی توسعه صنعتی کشور، رونمایی کرده و در نهایت دولت بعدی، به این پهنانه که سند کارآمد نیست، آن را کنار گذاشته و تدوین سند دیگری را شروع کرده است. در این میان، از حدود ۴ سال پیش در دولت روحانی و حتی در دولت سیزدهم هم پیش‌نهاد شد، دبیرخانه برنامه‌ریزی استراتژی توسعه صنعتی در اتاق بازرگانی تشکیل و از نظرات کارشناسی بخش خصوصی نیز در این زمینه استفاده شود، اما راه به جایی نبردیم. در تدوین برنامه استراتژیک توسعه صنعتی موفق نیستیم، چون نگاه ما بیشتر سیاسی است تا اقتصادی و صنعتی. به‌عنوان نمونه، یکی از مشکلات بزرگ ما نداشتن پاسخ برای سوالات مهمی است، مانند اینکه آیا چیدمان مابرای صنعت باید در خوشه‌های صنعتی باشد؟ محل استقرار صنایع سنگین براساس آمایش سرزمین کجا باشد؟ در چه صنایعی مزیت داریم و در چه صنایعی مزیت نداریم؟ نبود پاسخ مشخص برای این سوالات هم نشأت گرفته از نداشتن یک سند استراتژی کلان بوده که در نهایت هزینه هزانه اداره کشور را بالای می‌برد. برای موفقیت در این مسیر باید نگاه ملی داشت و قوای سه‌گانه به‌طور هماهنگ در تصمیم‌سازی‌ها ورود کنند. البته در حال حاضر، حدود ۱۲ پيشبران اقتصادی انتخاب شده و مبنای برنامه‌ریزی صنعتی قرار گرفته‌اند و صنعت براساس آنها حرکت می‌کند. سازمان تجارت جهانی با تقسیم‌بندی کشورها براساس آمایش سرزمین، شرایط جغرافیایی، سیاسی و اقتصادی، به تعیین مزیت‌های هر کشور پرداخته و مسیر توسعه و رشد اقتصادی هر کشور را مشخص کرده و استفاده از نظرات بین‌المللی بر عهده کشور هدف است.

نگره

جلال محمودزاده:
مجلس دایره‌ام‌ن برای دولت ایجاد کرده است

یک نماینده مجلس اظهار داشت: مجلس سیزدهم همیشه با دولت همراه بوده و به‌دلیل عدم پاسخگویی به‌دلیل نظراتی مجلس ورود می‌کرد، ورود نکرد و همین باعث شد این مجلس از بحث اشتغال، مسکن، معیشت و ... غافل شود و در نهایت بسیاری از خانوارها زیر خط فقر آمدند. گوشت و مرغ را مردم نمی‌توانند بخردند! گوشت کم شده و مشکل داریم. بیماران صعب‌العلاج باید مرتب دنبال دارو باشند. این‌گونه‌ای از مواردی است که مردم در جامعه با آن دست و پنجه نرم می‌کنند. دولت هم در این زمان باقی مانده که نمی‌تواند شوق‌فکر کند. جلال محمودزاده گفت: دولت نه تنها شغل ایجاد نکرد، بلکه شغل‌هایی که بود هم از دست دادیم. برای مثال دولت همین امسال در بخش کشاورزی از ساعت ۵ صبح تا ۱۴ عصر برق و آب برای آبیاری زمین‌ها را قطع می‌کند. خب این باعث شده صنایع با کمترین ظرفیت کار کنند و مجبور به تعدیل نیرو شدند. وی افزود: همین حالا در بسیاری از استان‌ها نان ۴۰ درصد گران شده است. نان قوت غالب مردم است چرا باید این اتفاق رخ دهد؟ در زمان انتخابات، ۲۰ نماینده مجلس برای یک کاندیدا نامه حمایتی می‌نویسند که در انتخابات حضور پیدا کند و برخی از نمایندگان مسئول ستاد رئیسی بودند، طبیعی است مجلس انطور که باید بر دولت نظارت نمی‌کند و دایره‌امن برای دولت ایجاد کرده است! نماینده مردم مه‌آباد بیان کرد: تعداد زیادی از وزرای دولت با توجه به به‌دلیل نظراتی مجلس بی‌تفاوت باشند. به‌طور مثال وزیر کشور در طول ۲ سال گذشته تنها یک بار برای پاسخ به‌نماینده‌گان مجلس به کمیسیون شورا آمده است. محمودزاده تصریح کرد: زمانی که دولت به تذکرات نمایندگان مجلس گوش نمی‌دهد، خب همین اشکالاتی که دارد ادامه پیدا می‌کند و نارضایتی مردم افزایش پیدا می‌کند؛ مثلاً می‌بینیم برای رئیس سازمان سنجش حکم انقصال صادر شده، اما تمکین نمی‌کنند یا موضوع میثم لطیفی.

تقی آزاد ارملی در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

با دوران سخت و طلایی زایش مواجه هستیم

در بین برخی مدیران ترس از اصلاح وجود دارد

نظام سیاسی باید در خدمت جامعه باشد

با ستار بوهای متعددی برای ایران مواجه هستیم

آرمان ملی - احسان انصاری: جامعه ایران با توجه به مشکلات و مسائل موجود چه چشم‌اندازی را پیش روی خود می‌بیند؟ این مهم‌ترین سوالی است که امروز باید جامعه‌شناسان به آن پاسخ بدهند. «آرمان ملی» برای بررسی این موضوع با دکتر آزاد ارملی استاد دانشگاه و جامعه‌شناس گفت‌وگو کرده است. آزاد ارملی در عین حالی که عنوان می‌کند در فهم مسائل اجتماعی در ایران یک اشتباه بنیادین صورت گرفته اما بر این باور است که جامعه ایران در یک دوران سخت و طلایی زایش قرار گرفته است. وی معتقد است: به دلیل این است که هزینه اصلاح در جامعه ایران بالا رفته و انسان ایرانی نیز آن را درک می‌کند. هنگامی که جامعه به تنهایی زایمان می‌کند و کسی به آن کمک نمی‌کند مشخص است که احساس خستگی می‌کند و حالتش بد است. نظام سیاسی باید در خدمت جامعه قرار بگیرد نه اینکه جامعه را فرماندهی کند. «در ادامه ما حاصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

افزایش آسیب‌های اجتماعی در جامعه ایران نشان می‌دهد که مسائل اجتماعی در عین حالی که افزایش پیدا کرده مورد غفلت نیز قرار گرفته است. ادامه این وضعیت چه چشم‌اندازی را پیش روی جامعه ایران قرار می‌دهد؟

جامعه ایران در یک موقعیت درخشان قرار گرفته که تاکنون بی‌سابقه بوده است. جامعه ایرانی یک جامعه سنتی و در اختیار نیست. من نمی‌گویم مشکلات اجتماعی بیشتر نشده اما مشکلات به اندازه‌ای نیست که بگوییم جامعه ایران در حال انحطاط است. به‌عنوان مثال جمعیت‌شناسان نسبت به کسانی که عنوان می‌کنند در جامعه ایران از دو ازدواج یکی به طلاق منجر می‌شود بحث دارند و آن را واقعی نمی‌دانند. چه کسی و با چه سندی چنین ادعایی کرده است؟ نتیجه این وضعیت تولید ترس و اضطراب در جامعه است که باعث می‌شود جوانان ازدواج نکنند. در نظام اجتماعی به دلیل فقدان دانشمندان یک تقلب صورت گرفته است. این تقلب نیز توسط برخی مدیران بی‌سواد در جامعه صورت گرفته است. جامعه ملی به زندگی دارد اما برخی آن را به آشوبگری تعبیر می‌کنند. جامعه می‌گوید ما شیوه‌های گذشته ازدواج و زندگی را نمی‌پذیریم اما برخی تعبیر دیگری از آن دارند. کسانی که مجرد هستند فاسد نیستند و بلکه امکانی برای آنها وجود ندارد که بتوانند خانواده تشکیل بدهند. به همین دلیل نیز من عنوان می‌کنم که یک تقلب در فهم مسائل اجتماعی ایران رخ داده است. این تقلب نیز توسط کسانی صورت گرفته که مدرک علوم اجتماعی دارند، اما از سواد کافی برخوردار نیستند و به همین دلیل صلاحیت داوری درباره مسائل اجتماعی را ندارند. دلیل اصلی این مسأله نیز هراس از اصلاح است.

واقعیت این است که بهرغم صحبت شما درباره

تقلب در فهم مسائل اجتماعی که مبتنی بر نگاه از بالا به پایین توسط مدیران است حال انسان امروز ایرانی خوب نیست و انسان ایرانی از وضعیت زندگی خود رضایت ندارد. این عدم رضایت از زندگی در شرایط کنونی چه معنایی دارد؟

این موضوع وجود دارد اما به دلیل این است که هزینه اصلاح در جامعه ایران بالا رفته و انسان ایرانی نیز آن را درک می‌کند. هنگامی که جامعه به تنهایی زایمان می‌کند و کسی به آن کمک نمی‌کند مشخص است که احساس خستگی می‌کند و حالتش بد است. نظام سیاسی باید در خدمت جامعه قرار بگیرد نه اینکه جامعه را فرماندهی کند. جامعه ایران دارای سرمایه‌های بزرگ پنهان است که بی‌اعتنایی به این سرمایه‌های بزرگ است که برای جامعه چالش ایجاد کرده است. اگر از این سرمایه‌های پنهان اجتماعی استفاده شود موضوعات پیش پا افتاده‌ای مانند مسأله ترافیک یا گرانی تخم مرغ و مرغ محلی از اعراب نخواهد داشت. پیدا کردن راه‌حل برای گرانی مرغ و تخم مرغ مسائل پیش‌پا افتاده در کشوری

اگر از این سرمایه‌های پنهان اجتماعی استفاده شود موضوعات پیش پا افتاده‌ای مانند مسأله ترافیک یا گرانی تخم مرغ و مرغ محلی از اعراب نخواهد داشت. پیدا کردن راه حل برای گرانی مرغ و تخم مرغ مسائل پیش‌پا افتاده در کشوری است که دارای سرمایه‌های بزرگ اجتماعی و فرهنگی است. در چنین شرایطی ما به یک حکمرانی قدرتمند نیاز داریم که از این سرمایه‌های اجتماعی استفاده کند و در راستای تکرر و گوناگونی جامعه باشد

چرا با اشکال متفاوتی از خانواده در جامعه مواجه هستیم؟

خانواده یکی از ارکان نظام اجتماعی ایرانی است که در جهان مدرن مستقر شده و به تعبیری وضعیت بی‌شکلی پیدا کرده است. تصویری از سنت به معنای سنتی که فلسفه و جامعه‌شناسی آلمانی می‌گوید ما در ایران نمی‌شناسیم. بزرگ‌ترین فیلسوفان و اندیشمندان سنت گرای ایرانی بیش از آنکه به دفاع از سنت بپردازند در جهت مدرن کردن جهان ایرانی تلاش کردند. پایان یک دوره تاریخی که ما مستقر می‌شویم به شکل درست و با غلط یا یک مدرنیته خاص که تعابیر متفاوتی دوستان مطرح می‌کنند، در همین جا تعطیلی و پایان اینهاست و بعد ایجاد یک شرایط زمینه‌ها و بستر برای تولد به صورت جدیدی از حیات جامعه ایرانی است، بنابراین این جامعه ایرانی جدید متولد می‌شود و ما با زایش یک جامعه جدید ایرانی روبه‌رو هستیم که در این جامعه جدید قطعاً مسائل متفاوت مطرح است. به‌عنوان مثال اگر تا دیروز دغدغه دوگانه اصلاح طلبی و اصولگرایی و اخلاق و دین و از آن طرح دموکراسی و سامانه اجتماعی بود، اینجا هیچ کدام مسأله اول نیستند. مفهوم زندگی اول است. مفهوم زندگی اجتماعی واقعاً در اینجا استعماری نیست و در اینجا خود را به خوبی نشان می‌دهد. گفتیم یک تغییر عنصر مرکزی و یک فضای فرهنگی و اندیشه‌ای است.

تغییر مفهوم حیات در جامعه ایرانی با توجه به چه باز یگرانی رخ داده است؟ آیا باز یگران این عرصه هم تغییر کرده‌اند؟

بله! اتفاق دومی که در جهان مدرن و جدید ایرانی افتاده انتظارات و درخواست‌ها و ظهور باز یگران جدید است. باز یگرانی که در جامعه ایرانی بودند، اما بعد باز یگری شدند. این نیست که اینها قبلاً نبودند و الان در حال باز یگری باشند. ورود زنان در این عرصه، نه به معنای فمینیستی و نه به معنای باز تولید چیزی به نام پدرسالاری جدید است. زیرا در بسیاری از مکان‌ها زنان ابزاری برای باز تولید پدرسالاری جدید شده‌اند که در فرهنگ اروپا و آمریکای شمالی دیده می‌شود. در پنهان حرکت‌های اجتماعی جامعه ایرانی و جامعه شرقی هم این پدرسالاری جدید را می‌بینید. به گونه‌ای که زنان می‌آیند و پدرسالاری مضمحل شده و به سقوط کشیده شده را بر پا می‌کنند تا بتوانند به عنوان دفاع از خانواده زیست و حیات داشته باشند. لذا این روند نه فمینیستی است و نه به معنای پدرسالاری جدید است. این جهان اجتماعی هم چیزی به نام در هم شدگی عدالت و توسعه و دموکراسی در هم شده است که در مقابل یکدیگر هستند. زیرا زنان نماد تولید کالایی به نام فرهنگ هستند. این نماد، نماد فرهنگ و انضباط‌پذیری و سازگاری و اعتدال هستند.

جامعه ایران در یک موقعیت درخشان قرار گرفته که تاکنون بی‌سابقه بوده است. جامعه ایرانی یک جامعه سنتی و در اختیار نیست. من نمی‌گویم مشکلات اجتماعی بیشتر نشده اما مشکلات به اندازه‌ای نیست که بگوییم جامعه ایران در حال انحطاط است. به عنوان مثال جمعیت‌شناسان نسبت به کسانی که عنوان می‌کنند در جامعه ایران از دو ازدواج یکی به طلاق منجر می‌شود بحث دارند و آن را واقعی نمی‌دانند. چه کسی و با چه سندی چنین ادعایی کرده است؟ نتیجه این وضعیت تولید ترس و اضطراب در جامعه است که باعث می‌شود جوانان از دواج نکنند

خبر

سیاه‌جلوی تکرار کودتای ۲۸ مرداد را گرفت

ادامه از صفحه ۲ | سرفصل بعدی سخنان حضرت آیتا... خامنه‌ای در این دیدار پاسخ به این سؤال مهم بود که انقلاب اسلامی چه خصوصیتی دارد که موجب برانگیختن دشمنی‌ها می‌شود و در مقابل آنها پاسداری از انقلاب، ضرورت پیدا می‌کند؟ ایشان «حاکمیت سیاسی اسلام» در ایران را پاسخی روشن به این سؤال خواندند و در تشریح خصوصیات و ویژگی‌های اسلام سیاسی گفتند: «مخالفت با ظلم و ظالم و یاری مظلوم» خصوصیت برجسته و حساسیت‌برانگیز اسلام سیاسی است که قهرار رژیم همچون رژیم صهیونیستی را که بنا و اساسش آن بر اشغال و ظلم و زور و شکنجه است با نظامی همچون جمهوری اسلامی به عناد و دشمنی وامی‌دارد. مخالفت نظام اسلامی با دست‌رازی به منافع و منابع ملت‌ها، خصوصیت دیگری بود که رهبر انقلاب آن را موجب معارضة استعمارگران نظام اسلامی دانستند و افزودند: در مقابل رویکرد استعماری، قرآن به ما دستور داده که در مواجهه با ملت‌ها حتی با ملت‌های دارای عقیده و رفتار ناهمسان، با دادگری و عدالت رفتار کنیم. حضرت آیتا... خامنه‌ای، ثروت‌اندوزی و پیشرفت کشورهای همچون انگلیس و فرانسه را در طول قرن‌ها حاصل اشغال، استعمار و استثمار سایر کشورها خواندند و گفتند: فلان تحلیلگر سیاسی سؤال می‌کند جمهوری اسلامی چه کرده که فلان کشور با آن مخالفت است، در حالی که پاسخ این سؤال روشن است و دستگاہ اهریمنی استعمار با آن سابقه اساساً نمی‌تواند با نظام اسلامی خوب باشد. «اعتقاد به کرامت همه انسان‌ها فارغ از رنگ، نژاد و منطقه» دستور دیگر قرآنی بود که رهبر انقلاب با اشاره به آن خاطر نشان کردند: انسان سیاه‌پوست هم طبق منطق قرآن هیچ فرقی با دیگر انسان‌ها ندارد. بنابراین غریبی‌ها که منطق تبعیض نژادی را به شکل فضاحت‌باری گسترش داده و می‌دهند، آیا می‌توانند با نظام اسلامی مهربان باشند؟ ایشان با بر شمردن عامل دیگر کینه‌توزی بدخواهان به اسلام سیاسی، به دستور قرآن مبنی بر صلح و رفتار مسالمت‌آمیز با هر کشور و دولتی که بنای مخاصمه ندارد، اشاره کردند و افزودند: نظام اسلامی حرف هر کشوری ولو غیرهمفکر را که به‌گونه قصد معارضة ندارد، قبول می‌کند اما اگر متوجه جملگی و دروغ‌گویی و آماج‌گری طرف مقابل برای خنجر از پشت‌زدن شد، هرگز قبول نمی‌کند و در مقابل بیمان‌شکنی نیز مقابله به‌مثل می‌کند. حضرت آیتا... خامنه‌ای یک علت مهم دیگر خصومت‌ها با نظام اسلامی را الگو شدن و پیشگامی و پیش‌رانی جمهوری اسلامی برای حرکت‌های مقاومتی در منطقه حساس غرب آسیا خواندند و گفتند: اگر جمهوری اسلامی الگویی شده این دشمنی‌ها کمتر بود. ایشان با مقایسه زمین‌گیر شدن ارزش‌های مجزی سه کشور عربی در مقابل رژیم حقیر صهیونیستی در سال‌های قبل از پیروزی انقلاب یعنی در جنگ شش روزه سال ۱۹۶۷ و همچنین جنگ ۱۹۷۳، خاطراتی یاد کردند: بعد از انقلاب اسلامی کار به جایی رسید که همین رژیم، ۳۳ روز تلاش کرد حزب... لبنان را شکست دهد، اما نتوانست و با فضاخت مجبور به فرار شد. رهبر انقلاب تأکید کردند: فاصله انقلاب و قبل از انقلاب، فاصله‌ی جنگ ۶ روزه ۱۹۶۷ و جنگ ۳۳ روزه است. افزودند: امروز کار به جایی رسیده است که در سرزمین‌های اشغالی فلسطین و در منطقه غرب رود اردن، جوانها به‌گونه‌ای حرکت و حمله می‌کنند که روزی صهیونیستی را عاجز کرده‌اند.